خبر

با هدف توسعه تعاملات علمی، فرهنگی و فناوری امضا شد

## تفاهم نامه دانشگاه بین‌المللی امام‌رضا(ع) با دانشگاه اسلامی نجف

دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) و دانشگاه اسلامی نجف اشرف با امضای تفاهم‌نامه همکاری، زمینه تعاملات مشترک در حوزه‌های پژوهشی، فناوری، آموزش دانشگاهی و علوم اسلامی را با تکیه بر ظرفیت‌های علمی دو مجموعه گسترش می‌دهند.

به گزارش آستان‌نیوز، هیئت دانشگاه اسلامی نجف اشرف در سفر به مشهد، با حضور در واحدهای خواهران و برادران دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع)، از نزدیک با زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی این مجموعه آشنا شد و در نشست مشترک با مدیران دانشگاه، زمینه‌های توسعه همکاری‌های علمی و بین‌المللی را بررسی کرد.

اعضای این هیئت در آغاز برنامه، از واحد رضوان (خواهران) بازدید کردند و با بخش‌هایی از جمله سالن همایش، مهدکودک ویژه فرزندان دانشجویان متأهل، ساختمان آموزشی و ساختمان مرکزی، کتابخانه، اتاق‌های پروژه و آزمایشگاه‌های مهارت‌افزایی صنعتی و مرکز تحقیقات تربیت دینی دانشگاه آشنا شدند.

در نشست مشترک این بازدید، دکتر کوشازاده، جانشین ریاست دانشگاه در پردیس خواهران با اشاره به تحصیل حدود ۶هزار و ۹۰۰دانشجوی دختر در این پردیس، از اجرای طرح تبیین هویت فاطمی ویژه دانشجویان و استادان و کسب رتبه‌های اول و دوم کشوری در حوزه امور فرهنگی و تربیتی خبر داد.

بازدید از واحد اسرار (برادران) و آشنایی با زیرساخت‌های آموزشی و پژوهشی این مجموعه نیز بخش دیگری از برنامه حضور هیئت دانشگاه اسلامی نجف در دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) بود.

در نشست مشترک مدیران دو دانشگاه، دکتر ابراهیم دانشی‌فر، رئیس دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) با تأکید بر اهمیت توسعه تعاملات بین‌المللی گفت: زبان علم در همکاری‌های مشترک بهتر فهمیده می‌شود و این تعاملات زمینه رشد بیشتر استادان و دانشجویان دو مجموعه را فراهم می‌کند. دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) نیز برای گسترش همکاری‌ها در زمینه انتشار مجلات و مقالات علمی و تألیف کتاب‌های درسی دانشگاهی آمادگی دارد.

دکتر عمار السلامی، رئیس دانشگاه اسلامی نجف اشرف نیز با ابراز خرسندی از حضور در این دانشگاه، به تجربه همکاری‌های علمی با مراکز دانشگاهی ایران اشاره کرد و گفت: آخرین تجربه موفق ما با دانشگاه‌های ایران، برگزاری همایشی در حوزه هوش مصنوعی با مشارکت ۱۲۰پژوهشگر بود و امیدواریم این روند در تعامل با دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) نیز ادامه پیدا کند.

توسعه همکاری در حوزه فناوری‌های نوین نیز از دیگر محورهای مطرح شده در این نشست بود. دکتر عادل البغدادی، معاون پژوهشی دانشگاه اسلامی نجف اشرف با اشاره به‌ضرورت تقویت مهارت‌های دانشجویان، استفاده از فناوری‌هایی همچون هوش مصنوعی و امنیت سایبری در آموزش را از زمینه‌های مورد توجه این دانشگاه برای تعاملات مشترک برشمرد.

در حوزه فعالیت‌های علمی و انتشاراتی نیز دکتر هادی التمیمی، رئیس دانشکده علوم اسلامی دانشگاه اسلامی نجف اشرف با ارائه گزارشی از فعالیت‌های این مجموعه، از انتشار ۹۴کتاب و سه مجله علمی بین‌المللی و برگزاری مسابقات قرآنی و دوره‌های دانش‌افزایی برای استادان و دانشجویان با همکاری دانشگاه‌های ایران خبر داد.

دکتر ابراهیم داوودی، مدیر امور بین‌الملل دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) نیز با تشریح پیشینه تعاملات این دانشگاه با مراکز علمی عراق، از دانش‌آموختگی حدود ۲هزار و ۵۰۰دانشجوی عراقی از این مجموعه و برخورداری دانشگاه از تفاهم‌نامه همکاری با ۲۰دانشگاه معتبر عراق خبر داد.

وی برگزاری کارگاه‌های تخصصی در دانشگاه‌های عراقی و ایجاد قرارگاه رسانه‌ای در مسیر پیاده‌روی اربعین با هدف شناسایی ظرفیت‌های نخبگان را از جمله اقدام‌های دانشگاه در مسیر توسعه ارتباطات علمی و بین‌المللی عنوان کرد.

در ادامه این نشست، ظرفیت‌های پژوهشی و فناورانه دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) برای همکاری‌های مشترک تشریح شد. دکتر دلیری، معاون پژوهشی دانشگاه با اشاره به حضور مستقیم نمایندگان صنعت و جامعه در هیئت‌مدیره سه پژوهشکده تخصصی این مجموعه، بر رویکرد کاربردی پژوهش‌ها و جهت‌گیری آن‌ها بر اساس نیازهای واقعی جامعه تأکید کرد.

همچنین دکتر اکبرزاده، مدیر مرکز نوآوری دانشگاه، پیشنهاد برگزاری بین‌المللی رویداد ایده‌پردازی «نهال» با مشارکت دانشجویان عراقی را مطرح کرد. بر اساس این پیشنهاد، برگزیدگان رویداد می‌توانند به مدت چهار ماه در مراکز رشد دانشگاه مستقر شوند و از ظرفیت‌های موجود برای توسعه و تجاری‌سازی ایده‌های خود بهره بگیرند.

ظرفیت‌های مشترک در حوزه علوم اسلامی و فعالیت‌های فرهنگی نیز از دیگر موضوعات مطرح‌شده در این دیدار بود و دکتر رستمیان، مدیرگروه الهیات دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) با اشاره به فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی این گروه در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته رشته‌های علوم قرآن و حدیث، از کسب افتخارات ملی و بین‌المللی دانشجویان و انتشار مقالات میان‌رشته‌ای در زمینه ترویج علوم دینی سخن گفت.

دکتر فیروزی، مدیر مرکز تبلیغ و تربیت دینی دانشگاه نیز با اشاره به پیوند تاریخی و تمدنی مشهد و نجف، بر ظرفیت این ارتباط برای گسترش تعاملات علمی و فرهنگی تأکید کرد.

وی با اشاره به هزارمین سالگرد ورود شیخ طوسی به نجف و پایه‌گذاری حوزه علمیه و همچنین هزار و سیصدمین سالگرد ولادت حضرت رضا(ع)، از استادان دانشگاه اسلامی نجف اشرف برای حضور پررنگ‌تر در دوره‌های آینده کنگره بین‌المللی امام رضا(ع) و علوم روز دعوت کرد.

در پایان این نشست، تفاهم‌نامه توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی میان دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) و دانشگاه اسلامی نجف اشرف به امضا رسید.

خانواده‌ها نیازمند بازتولید الگوی پدر و دختری در سیره هویت‌بخش پیامبر اکرم(ص) با فاطمه زهرا(س) در رفتار با دختران خود هستند

# رفتار رسول خدا(ص) با پاره تن خود؛ انقلابی در ساحت شخصیت زن


معجده زارع - ایسنا

**ریحانه عامل نیک |** در مهندسی جامعه توحیدی، خانواده بنیادی‌ترین هسته شکل‌گیری مدنیت الهی است و در این میان، پیوند عاطفی، تربیتی و معرفتی میان رسول خدا(ص) و پاره‌تنش حضرت صدیقه طاهره(س)، قله دست‌نیافتنی و در عین حال اسوه رفتاری بشریت است. جامعه جاهلی حجاز، زن را سربار هستی، مایه ننگ اجتماعی و موجودی بی‌بهره از استقلال هویتی می‌انگاشت. تصویری تلخ که قرآن کریم در سوره نحل (آیه۵۸) آن را این گونه به تصویر می‌کشد: «وچون به یکی از آنان مژده ولادت دختر داده می‌شد، از شدت غم و خشم چهره‌اش سیاه می‌شد»؛ تا آنجا که سنت شوم زنده به گور کردن دختران نماد اوج سقوط اخلاقی آن عصر بود. در چنین دوران تاریکی، طلوع اسلام و رفتار رسول گرامی اسلام(ص) با دختر گرامی‌شان، یک انقلاب فرهنگی بنیادین، خط‌شکنی تمدنی و صورت‌بندی الگوی سوم زن مسلمان در تاریخ به‌شمار می‌رفت. پیامبر اکرم(ص) با رفتار خویش نشان دادنه زن باید در حاشیه تاریخ و انزوای تحمیلی محبوس شود (دیدگاه سنتی و جاهلیت نخستین) و نه ابزار کام‌جویی، تجمل و نیروی کار بی‌هویت شود (جاهلیت مدرن).



در ادامه در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدباقر مشکاتی، محقق و سندپژوه به ابعاد تربیتی و رابطه پدر و دختری با الگوگیری از سیره نبی مکرم(ص) و حضرت فاطمه(س) پرداخته‌ایم.

بازخوانی شاخص‌های رفتاری نبی مکرم اسلام(ص) با فاطمه زهرا(س) در ابعاد عاطفی، معرفتی، اجتماعی، حیاورزی و عبادی، نقشه‌راه بازسازی خانواده‌تراز و احیای منزلت دختران و بانوان در گام دوم انقلاب اسلامی است.

### ■ ۵ بعد و شاخص بنیادین در سیره نبوی

مواجهه پیامبر اعظم(ص) با دختر یگانه خویش، هندسه‌ای جامع از تکریم، تربیت و هویت‌بخشی است که تاریخ بشریت پیش از آن تجربه نکرده بود. این رفتار نبوی یک منظومه منسجم و چندبعدی است که می‌توان آن را در پنج محور راهبردی تحلیل و دسته‌بندی کرد:

**شاخص اول: شاخص عاطفی و تکریم بی‌همتا؛ انقلاب در ساحت شخصیت زن**

نخستین و عینی‌ترین ساحت در رفتار نبوی، پیوند عمیق عاطفی، مهرورزی آشکار و تکریم فوق‌العاده‌ای است که اعراب آن زمان نظیرش را ندیده بودند. پیامبر اسلام(ص) هرگز محبت به دختر را پنهان نمی‌کرد؛ در برابر انظار عمومی و با صریح‌ترین عبارات، شأن و جایگاه عاطفی زهرای مرضیه(س) را آشکار می‌کرد:

هم‌ترازی با جان و نفس نبوی: جمله مشهور و متواتر نبوی که بارها بر فراز منبر و در جمع صحابه تکرار شد، فراتر از رابطه پدر و دختری، از یگانگی روحی خبر می‌داد: «فَاطِمَةُ بَضْعَةٌ مِنِّي، فَمَنْ آذَاهَا فَقَدْ آذَانِي، وَمَنْ سَرَّهَا فَقَدْ سَرَّنِي» (فاطمه پاره‌تن من است؛ هر که او را بیازارد مرا آزرده و هر که او را شاد کند، مرا شاد کرده است؛ صحیح بخاری، ج۵؛ بحارالأنوار، ج۴۳).

مهرورزی رفتاری و بوسیدن پیشانی و دستان: همسر پیامبر در روایتی معتبر نقل می‌کند: «من احدی را در گفتار، وقار و رفتار، شبیه‌تر از فاطمه به پیامبر(ص) ندیدم. هرگاه فاطمه بر پیامبر وارد می‌شد، حضرت تمام‌قد به پای او برمی‌خاست، دست او را می‌بوسید و او را در جایگاه اختصاصی خود می‌نشاند و هرگاه پیامبر بر فاطمه وارد می‌شد، فاطمه به احترام پدر برمی‌خاست، دست پیامبر را می‌بوسید و او را در جای خود جای می‌داد». (سنن ابی داود، ج۴)

استشمام بوی بهشت: پیامبر(ص) مکرر سر و سینه فاطمه را می‌بوسید و در پاسخ به تعجب برخی می‌فرمود: «در شب معراج از میوه بهشتی چشیدم و هرگاه مشتاق نسیم بهشت می‌شوم، فاطمه را می‌بویم». (الخصائص الکبری، سیوطی، ج۲؛ امالی صدوق، ص۴۶۱).

این شیوه تعامل، تابو تکبر جاهلی در برابر دختر را شکست و اصل «کرامت ذاتی دختر» را در روح جامعه نهادینه کرد.

**شاخص دوم: هویت‌بخشی معرفتی و تمدنی؛ واژه‌گزینی‌های قدسی**

پیامبر اکرم(ص) صرفاً یک پدر مهربان نبود؛ حکیمی بود که با اعطای القاب و کنیت‌های الهی، هندسه هویتی زن مسلمان را ترسیم می‌کرد: «امّ‌ابیها» (مادرِ پدر خویش): مشهورترین کنیه حضرت زهرا(س) که پیامبر به ایشان بخشید، «امّ‌ابیها» بود. این تعبیر اعجاب‌انگیز، صرفاً از تیمارداری‌های فاطمه در شعب ابی‌طالب و پس از وفات خدیجه(س) حکایت نمی‌کرد؛ جایگاه مادری در منظومه اسلام را تبیین می‌کرد. پیامبر(ص) نشان داد یک دختر وزن می‌تواند پناه، سنگ صبور، تکیه‌گاه عاطفی و حامی رسالت ولی خدا باشد.

سیدة نساء العالمین: پیامبر اکرم(ص) بارها برتری مطلق زهرای مرضیه را اعلان کرده و فرمود: «أَمَا تَرْضَيْنَ أَنْ تَكُونِي سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَسَيِّدَةَ نِسَاءِ هَذِهِ الْأُمَّةِ» (آیا خشنود نیستی که برترین و سرور زنان جهان و بانوی بانوان این امت باشی؟؛ المستدرک علی الصحیحین، ج۳). پیامبر(ص) با این بیان، قله کمال انسانی را فارغ از جنسیت معرفی و ثابت کرد برترین انسان پس از امام علی(ع)، یک زن یعنی زهرای اطهر(س) است.

**شاخص سوم: هم‌سنگری اجتماعی و پشتیبانی در ابتلائات**

نگاه نبوی به دختر، محصور کردن او در زاویه خانه و منفعل کردن وی از مسائل امت نبود؛ در مواردی رسول خدا(ص) دوشادوش زهرای مرضیه(س) حوادث سرنوشت‌ساز تاریخ اسلام را سپری می‌کردند:

میدان احد و امدادگری جهادی: در سخت‌ترین نبرد اسلام یعنی جنگ احد، زمانی که شایعه شهادت پیامبر(ص) پیچید و حضرت زخمی شد، فاطمه زهرا(س) شتابان خود را به دامنه احد رساند، خون از چهره مبارک پدر شست و وقتی دید خون‌ریزی بند نمی‌آید، تکه‌ای از حصیر را سوزاند و خاکستر آن را بر زخم نهاد تا التیام یابد (صحیح مسلم). پیامبر این نقش‌آفرینی فاطمه را با تمام وجود ستود و به آن مباهات کرد.

مباهله: قله حضور زن در آوردگاه عقیدتی: در واقعه تاریخی مباهله با نصارای نجران بر اساس آیه شریفه: «...فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ...» (آل‌عمران:۶۱)، پیامبر اسلام(ص) از میان تمام زنان مدینه و خاندان خویش، منحصراً فاطمه زهرا(س) را به‌عنوان مصداق تام «نِسَاءَنَا» به میدان رویارویی حق و باطل آورد (صحیح مسلم، ج۴). این رخداد، سندی تاریخی بر حضور راهبردی زن در دفاع از پایه‌های دین در سیره نبوی است.

**شاخص چهارم: مدیریت تربیتی و رعایت کرامت خانواده نوپا**

نوع تنظیم رابطه پیامبر اکرم(ص) پس از ازدواج حضرت زهرا(س) با امیرالمؤمنین علی(ع)، عالی‌ترین منشور برای نحوه ارتباط والدین با فرزندان پس از تشکیل خانواده مستقل است: استقلال بخشی همراه با مراقبت مشفقانه: پیامبر(ص) منزلی نزدیک به مسجد و خانه خود برای فاطمه(س) برگزید تا هم دسترسی آسان باشد و هم استقلال حریم خانوادگی آنان به بهترین شکل حفظ شود. تقسیم کار در خانه فاطمی به پیشنهاد پیامبر(ص): زمانی که امام علی(ع) و حضرت فاطمه(س) از پیامبر خواستند کارهای خانه را میانشان تقسیم کند، حضرت کارهای درون خانه (آرد کردن گندم، پخت نان و نظافت) را به عهده فاطمه(س) و امور بیرون از خانه (خرید، آب آوردن و تأمین مایحتاج) را به عهده علی(ع) نهاد. فاطمه زهرا(س) با مسرت از این تدبیر هوشمندانه فرمود: جز خدا کسی نمی‌داند که من چه اندازه خرسند شدم از اینکه رسول خدا(ص) مرا از برخورد و اصطکاک روزمره با مردان بیگانه معاف فرمود. (وسائل الشیعه، ج۲۰). پیامبر(ص) به زیباترین شکل، آرامش و آسایش روانی دختر خویش را با حفظ کرامت زنانه تأمین کرد. آغاز و پایان هر سفر از خانه فاطمه(س): شیوه دلدادگی پیامبر(ص) چنان بود که هر گاه آهنگ جهاد یا سفری می‌کرد، آخرین خانه‌ای که با آن وداع می‌گفت خانه فاطمه(س) بود؛ و به هنگام بازگشت، پیش از رفتن به هر جای دیگر، نخست به خانه فاطمه(س) پای می‌نهاد و او را دیدار می‌کرد. (سنن ابی داود، ج۴).

**شاخص پنجم: تربیت توحیدی، قناعت و تعمیق عیار معنوی**

رسول‌الله(ص) برای فاطمه(س) رفاه‌زدگی و ناز پروردگی مادی را نپسندید و روح بلند او را در کوره معرفت و انفاق صیقل داد: تسبیحات حضرت زهرا(س)؛ هدیه برتر از دنیا: هنگامی که مشقت کارهای سنگین خانه و آب‌کشی با مشک بر فاطمه(س) سخت شد و سخن از کمک‌کار پیش آمد، پیامبر(ص) به او فرمود: «آیا می‌خواهی چیزی به تو بیاموزم که برای تو از خادم و از تمام آنچه در دنیاست برتر باشد؟ پس از هر نماز ۳۴ مرتبه الله‌اکبر، ۳۳ مرتبه الحمدلله و ۳۳ مرتبه سبحان‌الله بگو» (صحیح بخاری، ج۴؛ الکافی، کلینی، ج۳). پیامبر نیاز مادی را با غنای توحیدی و پیوند با لایزال الهی پاسخ گفت تا روح دخترش را در ملکوت عروج دهد.

آموزش ایثار و چشم‌پوشی از تجمل: یک بار پیامبر اکرم(ص) وارد منزل فاطمه زهرا(س) شد و پرده‌ای گل‌دار بر درگاه و دو دستبند نقره بر دست حسنین دید و بی‌آنکه لب به گلایه بگشاید، بازگشت. فاطمه زهرا(س) با هوشمندی بی‌نظیر دریافت که پیامبر(ص) از این جلوه مادی خشنود نیست؛ بی‌درنگ دستبندها و پرده را نزد پدر فرستاد و پیام داد: این‌ها را در راه خدا انفاق کن. چشمان پیامبر(ص) پر از اشک شوق شد و سه بار فرمود: «...فِدَاهَا أَبُوهَا...»؛ «...پدرش به فدایش باد!»؛ (مسند احمد، ج۵). پیامبر به فرزندش نشان داد در سیره رهبران الهی، همدردی با فقیران جامعه بر هر زینت فردی مقدم است.

### ■ الگوی نبوی، هویت اصیل زن در عصر معاصر

بازخوانی هندسه رفتاری پیامبر اعظم(ص) با حضرت فاطمه زهرا(س) آشکار می‌کند که اسلام هزار و ۴۰۰سال پیش، از یک مدل تربیتی و ارتباطی رونمایی کرده که جهان امروز پس از قرن‌ها افراط و تفریط در شناخت جایگاه زن، تشنه آن است.

سیره نبی مکرم اسلام(ص) نشان داد شکوفایی هویت زنانه و مصونیت نسل جوان، مستقیماً از کیفیت رابطه پدر و دختری سرچشمه می‌گیرد؛ آنجا که تکریم بی‌دریغ، احترام به استقلال فکری و محبت آشکار پدر، احساس ارزشمندی را در روح دختر نهادینه می‌کند. در الگوی نبوی؛ دختر، ریحانه و برکت خانه است، نه سربار و مایملک. رابطه پدر و دختر، آمیزه‌ای از احترام تام، محبت لبریز، مشورت‌پذیری و پشتیبانی همه‌جانبه است. زن نه در کنج انزوا حبس شده و نه ابزار ابتذال بازار می‌شود؛ بلکه با حفظ گوهر حیا و حجاب، در بزرگ‌ترین میادین اجتماعی، سیاسی و جهادی، کنشگری راهبردی می‌کند.

امروز و در گام دوم انقلاب، خانواده‌های مؤمن بیش از هر زمان دیگر نیازمند بازتولید این سیره در رفتار با دختران خود هستند. دخترِ پرورش‌یافته در مکتب نبوی و فاطمی، دختری است که در خانه سیراب از محبت و احترام است؛ بنابراین نه گرفتار عقده‌های عاطفی می‌شود و نه در بیراهه‌های هویتی و زرق و برق‌های تمدن مادی سقوط می‌کند. او بانویی مؤمنه، بصیر، اهل ایثار و تمدن‌ساز خواهد بود که آینده جامعه اسلامی را در دامان پرمهر و تفکر زهرایی خود به شکوفایی می‌رساند.

در حرم

در برنامه فرهنگی رواق کودک حرم مطهر رضوی

# «سفینه نجات» کودکان را با مفهوم ایثار و مقاومت همراه کرد

اکران انیمیشن «سفینه نجات» با هدف انتقال غیرمستقیم مفاهیم دینی، تقویت روحیه ایثار و ایجاد نشاط فرهنگی برای کودکان خانواده کارکنان حرم مطهر رضوی برگزار شد.

به گزارش آستان‌نیوز، سالن همایش‌های باب‌الجواد(ع) شنبه ۱۶ آبان‌ماه میزبان کودکان خانواده کارکنان حرم مطهر رضوی در اکران انیمیشن «سفینه نجات» بود؛ برنامه‌ای فرهنگی و هنری که با هدف ایجاد فضایی متفاوت برای کودکان و بهره‌گیری از زبان تصویر و داستان در انتقال مفاهیم دینی و تربیتی برگزار شد.

این برنامه با محوریت توجه به نیازهای فرهنگی نسل کودک، فراتر از یک نمایش سرگرم‌کننده طراحی شده بود و تلاش داشت در بستری جذاب، زمینه آشنایی مخاطبان خردسال و نوجوان را با ارزش‌هایی همچون ایثار، پایداری، امید و مسئولیت‌پذیری فراهم کند.

### ■ هنر؛ زبان مشترک با دنیای کودکان

ارتباط مؤثر با کودکان، نیازمند شناخت دنیای ذهنی، علایق و شیوه دریافت پیام در این گروه سنی است. از همین رو، استفاده از ابزارهای هنری و رسانه‌ای به‌ویژه انیمیشن می‌تواند فرصتی مناسب برای انتقال مفاهیم اخلاقی و تربیتی در قالبی غیرمستقیم و تأثیرگذار باشد.

در این شیوه، داستان و شخصیت‌های انیمیشن به واسطه جذابیت‌های بصری و قابلیت برقراری ارتباط عاطفی با مخاطب، زمینه‌ای برای طرح مفاهیمی فراهم می‌کنند که انتقال مستقیم آن‌ها ممکن است برای کودکان چندان جذاب نباشد. بر همین اساس، اکران «سفینه نجات» نیز در چارچوب رویکرد فرهنگی رواق کودک حرم مطهر رضوی، تلفیقی از نشاط، سرگرمی و آموزش غیرمستقیم را دنبال می‌کرد. «سفینه نجات» کودکان را با مفهوم ایثار و مقاومت همراه کرد.

### ■ از تماشای انیمیشن تا دریافت پیام‌های تربیتی

بازخورد کودکان پس از تماشای انیمیشن سفینه نجات نشان داد مفاهیم داستان، فراتر از جنبه‌های سرگرم‌کننده، توجه آنان را نیز به خود جلب کرده است. ریحانه پورعلی، ده‌ساله، مهم‌ترین پیام دریافتی خود از این پویانمایی را تسلیم نشدن در برابر مشکلات و ادامه مسیر دانست و از تماشای این اثر در کنار خانواده ابراز رضایت کرد.

محمدرضا محمودی، نوجوان سیزده‌ساله نیز با اشاره به مفهوم ایثار و ازخود گذشتگی در این انیمیشن، گفت: برای جلوگیری از شکست کشورش باید ازخود گذشتگی کرد.

امیرعلی، کودک هشت‌ساله نیز برداشت خود از پیام این انیمیشن را در جمله‌ای کوتاه بیان کرد: یاد گرفتم، برای حفظ وطنم تلاش کنم.

این بازخوردها نشان می‌دهد استفاده از قالب‌های هنری متناسب با گروه سنی مخاطب، می‌تواند زمینه‌ای برای همراهی کودکان با مفاهیم ارزشی و اخلاقی فراهم کند؛ به‌گونه‌ای که پیام‌های تربیتی در بستر یک تجربه جذاب و به‌دور از آموزش مستقیم به آنان منتقل شود.

### ■ خانواده کارکنان در دایره مخاطبان فرهنگی حرم مطهر

در کنار کودکان زائر و مجاور، خانواده کارکنان و خادمان حرم مطهر رضوی نیز از گروه‌های مورد توجه در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی ویژه کودک هستند. توجه به این خانواده‌ها، فرصتی برای بهره‌مندی آنان از ظرفیت‌های فرهنگی و هنری حرم مطهر فراهم می‌کند و دامنه مخاطبان این برنامه‌ها را گسترش می‌دهد.

از سوی دیگر، کارکنان و خادمان حرم مطهر رضوی به‌واسطه ارتباط مستمر با زائران، در انتقال و ترویج فرهنگ رضوی نقش دارند؛ از این منظر، توجه به خانواده‌های آنان نیز بخشی از رویکرد فرهنگی فراگیر در ارتباط با جامعه زائر و مجاور به شمار می‌رود.

داستان انیمیشن سفینه نجات، مربوط به دختری است که در انتظار منجی نشسته تا سیاره‌اش را از دست موجودات شرور نجات دهد؛ ملاقات با یکی از ساکنان زمین موجب می‌شود با ترس‌هایش مواجهه پیدا کند و قهرمان داستان شود. در خلال فیلم مفاهیمی از عاشورا، مقاومت و شجاعت وجود دارد که سازندگان داستان اثر را به آن‌ها گره زده‌اند.

اکران انیمیشن سفینه نجات در ۱۶ آبان در سه سانس صبح، عصر و شب در سالن همایش‌های آستان قدس رضوی در ادامه برنامه‌های فرهنگی رواق کودک حرم مطهر رضوی، نمونه‌ای از ظرفیت هنر در پیوند میان سرگرمی و تربیت است؛ ظرفیتی که با شناخت زبان نسل جدید و بهره‌گیری از قالب‌های جذاب رسانه‌ای می‌تواند مفاهیم دینی، اخلاقی و اجتماعی را به تجربه‌ای ملموس و ماندگار برای کودکان تبدیل کند.

